Osztályfőnöki

5-8. évfolyam

Szandaszőlősi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

2020

Ajánlás

A Osztályfőnöki tanterv a 2013. évi saját (Szandaszőlősi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola) helyi tantervének átdolgozott változata.

Az átdolgozásnál felhasznált dokumentumok:

- NAT 2020 A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- a Szandaszőlősi Általános és Alapfokú Művészeti Iskola Nevelési Programja
- a Szandaszőlősi Általános és Alapfokú Művészeti Iskola 2013. évi helyi tanterve
- EFOP-3.2.5-17-2017-00038„ Mi a pálya" – Pályaorientáció a Szolnoki Tankerületi Központban
- EFOP-3.3.7-17-2017-00027 „Kreatív közösségi iskolák létrehozása élménypedagógiai és projekt módszerekkel"
- JAM (Junior Achievement Magyarország): Gazdasági és vállalkozási ismeretek c. kiadvány 2009. www.ejam.hu
- Szabó Kálmán: Osztályfőnöki kézikönyv, Témavázlatok Nemzeti Tankönyvkiadó 2001

A HELYI TANTERV TARTALMAZZA:

5. – 8. évfolyamon az osztályfőnöki tantárgyra vonatkozóan:

- A tantárgy céljait, feladatait, fejlesztési követelményeket
- A képességfejlesztés fókuszait
- A javasolt témaköröket
- A témakörök tananyag-tartalmait
- A témakörök feldolgozásához javasolt óraszámokat
- A magatartás és szorgalom értékelésének szempontjait

Az átdolgozást végezte:

5 – 8. évfolyam:Czeglédi Karolina _____

Szolnok, 2020. augusztus 31.

Alapelvek, célok

Kulcskompetenciák:

Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia:
A kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.
A hatékony, önálló tanulás:
A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme,(mely előkészíti az élethosszig történő tanulásra való alkalmasságot)

Célok és feladatok

Az osztályfőnöki óra legyen terepe a szakórákra nem kivetíthető, speciális nevelési módszerek alkalmazásának, amelyek az életkori sajátosságoknak, osztályok és gyermekek speciális igényeinek valamint a munkaközösségek által elfogadott kimeneti cél elérésének megfelelőek.
Legyen gyakorlóterepe a mindennapi demokráciának.
A hagyományrendszer kialakítása, ápolásában rejlő nevelési lehetőségek minél jobb kihasználása segítse a lokálpatriotizmus erősödését.
Kapjanak kiemelt figyelmet és jelentőségeket a tanulókat fenyegető veszélyek és ezek megelőzése: drog, bűnözés, egészségnevelési problémák, életmódból adódó káros következmények.
Ki kell alakítani a tanulókban a „stabil”, „autonóm” személyiséget, kommunikációs készséget, a „kreatív” vállalkozói képességet, a „mobilizálható”, a „konvertálható” tudást.
Alkalmasak legyenek önmaguk „menedzselésére”, érdekeik érvényesítésére.
Személyi és tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amely a gyermekek, ifjak egészségi állapotát javítják.
Olyan értékeket kell közvetítenünk, melyek biztos talajt képeznek lelki életükben a pozitív erkölcsi szabályok befogadására.
Olyan viselkedési attitűdöket kell kialakítani, amelyek könnyebbé teszik a személy számára a társadalmi beilleszkedést.
Olyan ideálokat kell bemutatni, vonzóvá tenni, amelyhez felnőni a tanuló számára igazi kihívást jelent.
Olyan személyiség kialakítása a cél, aki ismeri a legfontosabb és a társadalom által elfogadott erkölcsi szabályokat, ezek alapján tud élni, de mindig törekszik saját egyéniségének, céljainak megvalósítására.
Segítse a tanulók pályaválasztását.
Ismerjék meg a tanulók a piac, a marketing és a reklám szerepét, a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmakat
Fejlessze az önismeretet az egyéni adottságok, képességek megismerésével.
Mutassa meg a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak tartalmát, követelményeit, a hozzájuk vezető utakat, lehetőségeket, alternatívákat a tevékenységek tapasztalati úton történő megismerésével.
A továbbtanulási utak végső előkészítése, lezárása a 8. évfolyam első félévében, támogatva a tanulók továbbtanulását, a középfokú beiskolázását.

FEJLESZTENDŐ TERÜLETEK:

- Önismeret, egyéni kompetenciák a választott foglalkozáshoz, szakmához.
- Realitás és alkalmasság a választott pályához, foglalkozáshoz.
- Döntési helyzet: elképzelés – választás.
- IKT kompetencia

FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK:

- Az osztályfőnöki órák segítsék a személyiségjegyek fejlesztését: a társas kapcsolatokban szükséges normák, készségek kialakítását, az ember és környezete viszonyának reális érzékelését, a nyitottság, a bátorság és a humorérzék emberi értékként való kezelését.
- Alapozza meg továbbá a tanulók toleráns, törvénytisztelő magatartását, kulturált vitakészségét.

A tanuló:

- Kapcsolódjon be közvetlen környezete, lakóhelye értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- Az emberrel, a társadalommal és az erkölccsel kapcsolatos tudását, véleményét legyen képes kifejezni, mások megnyilatkozását legyen képes értelmezni.
- Sajátítsa el az eredményes tanulás módszereit, technikáit.
- Bontakoztassa ki az önművelés igényét és szokását.
- Legyen képes erkölcsi értéket felismerni, tudjon különbséget tenni a jó és a rossz, az igaz és hamis, valamint a szép és a rút között.

TEVÉKENYSÉGEK:

- Beszélgetés, véleménycsere, vita
- Szövegek megbeszélése és elemzése.
- Önmaguk, események, helyzetek megfigyelése és elemzése.
- Vélemények felszínre hozása és ütköztetése.
- Élménybeszámoló.
- Játék
- Lőrincz-féle komplex tantermi játékok

MUNKAFORMÁK:

- kooperatív munka
- projektmunka
- önálló kutatómunka
- gazdasági ismeretek szoftverhasználat

Kiegészíthetik: sajtófigyelés, írásművek készítése, vetélkedő, fórum.

ÉRTÉKELÉS:

Érdemjegyek adása (itt) nem célszerű. Értékeléskor a fejlesztő, minősítés nélküli értékelést kell alkalmazni, amely:

- folyamatos, diák-diák, diák-pedagógus, pedagógus-szülő interakcióban zajlik, épít az önértékelésre, önreflexióra
- az adott teljesítményt értékeli, de tekintettel van a gyerek egyedi személyiségére,
- aktuális fejlettségi állapotot jelez, és egyúttal hozzásegít a továbbfejlődéshez

- személyre szabottan, és a külső követelményrendszer elérésében a diáknak megfelelő módon ad támogatást

A jól alkalmazott fejlesztő értékelés segítséget nyújt a anuló egyéniségéhez a legjobban illő tanulási stratégiák kialakításához, illetve kiválasztásához. Elősegíti a reális énkép és igényszint, valamint a pozitív önértékelés kialakulását, s mindennek eredményeként az énhatékonyság érzésének megerősödését, s végül differenciáltabbá és szilárdabbá válik általa az egyes tanulók, illetve az osztály egészének értékrendje.
Kiemelten érdemes elismerni az órákra való felkészülést, gyűjtőmunkát, kiselőadásokat.
Pozitív jelleggel kell elismerni az előrevivő órai aktivitást, szóbeliségre helyezve a hangsúlyt, kiemelve az osztály és az óra érdekében végzett tevékenységet, együttműködési készséget.
Az önértékelés, egymás értékelése és a tanári értékelés egyensúlyának összhangját kívánatos megteremteni az elsajátított ismeretek, belső normák és a pozitív tartalmú cselekvés alapján.
A tanulók személyiségében bekövetkező pozitív irányú változás, a helyes szokásrendszer, a konstruktív életvezetés, a testi – lelki harmonikus működés a hozzáadott érték.

A magatartás, szorgalom értékelése:

A magatartást és a szorgalmat 5-8. évfolyamon havonta érdemjeggyel értékeljük. A tanulók magatartását és szorgalmát félévente egyszer a tantestület, félévente egyszer az osztály diákönkormányzata, a fennmaradó hónapokban az osztályfőnök értékeli.
A szorgalom elbírálásánál figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat, az életkörülményeket, a képességeket, az önállóság és otthoni felkészülés szintjét.

(A magatartás és szorgalom értékelése, az értékelő személy vagy testület beosztása a munkaközösség éves cselekvési tervében található.)

MAGATARTÁS JEGYEK

PÉLDÁS:

Az a tanuló, aki a házirendet betartja, tisztelettudó, fegyelmezett tanórán és azon kívül, iskolai rendezvényeken, kirándulásokon. Mások véleményét tiszteletben tartja, társaira pozitív hatást gyakorol, segítőkész. Az osztályközösség megítélését pozitívan befolyásolja.

JÓ:

Az a tanuló, aki a házirendet esetenként figyelmeztetésre, de betartja. A közösség tevékenységét, megítélését a tanórán és azon kívül hátrányosan nem befolyásolja. A felnőttekkel és társaival is udvarias.

VÁLTOZÓ:

Az a tanuló, aki a házirend szabályait megszegi, a tanórák és tanórán kívüli foglalkozások rendjét megzavarja. A közösség megítélését hátrányosan befolyásolja. Az adott hónapban osztályfőnöki figyelmeztetése van.

ROSSZ:

Az a tanuló, aki a házirend szabályait megszegi, viselkedésével szándékosan árt a közösségnek, zavarja mások iskolai életét. Viselkedése, beszéde tisztességtelen, esetenként megbotránkoztató, igazolatlanul hiányzik. Az adott hónapban igazgatói figyelmeztetése van.

SZORGALOM JEGYEK

PÉLDÁS:

Az a tanuló, aki rendszeresen, képességeinek megfelelően felkészül, a szaktárgyi órákra önként vállal és végez el többletfeladatot (pl. felelősi tevékenység). Tanórákon aktív, kötelességtudó, munkavégzése, önellenőrzése pontos, folyamatos. Önként vállal részt a közösség feladataiból, azokat precízen elvégzi.

JÓ:

Az a tanuló, aki órán figyel, a feladatait rendszeresen elvégzi, kérésére többletfeladatot vállal és végez el. Szükség esetén segítséget kér és azt elfogadja, képességének megfelelően teljesít. Kérésre részt vállal a közösség feladataiból és azokat elvégzi.

VÁLTOZÓ:

Az a tanuló, aki órai munkája változó, rendszertelen, otthoni felkészülése hiányos, munkájában önállótlan, azt külön felszólításra végzi el, önellenőrzése rendszertelen, képessége alatt teljesít, felszerelése gyakran hiányos. (a közösségben nem vállal feladatokat,nehezen aktivizálható tanórán kívüli programokra.)

HANYAG:

Az a tanuló, aki tanórákra nem készül, érdektelen, közönyös, feladatát felszólítás után sem végzi el. Nem végez sem önellenőrzést, sem javítást. Felszerelése rendszeresen hiányos. A közösségben feladatokat nem vállal, tanórán kívüli programokra nem aktivizálható.

ÓRATERVEK, TÉMAJAVASLATOK

Tekintettel az osztályok eltérő összetételére, érdeklődési körére a témák kiválasztását az osztályfőnökök a tanév elején, a Nevelési Program alapján meghatározott iskolai célkitűzések, az éves kiemelt feladatoknak megfelelően, helyzetelemzést figyelembe véve, osztályokra szabva végzik.
Jelen dokumentáció csak ajánlást tartalmaz, az ismeretanyag nem lezárt. Új kezdeményezésekkel, programokkal, témákkal bármikor bővíthető, ha azokra igény van.

AZ OSZTÁLYFŐNÖKI ÓRÁK ÓRATERVE:

Évfolyam	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**
HETI ÓRASZÁMOK:	1	1	1	1
ÉVI ÓRASZÁMOK:	**36**	**36**	**36**	**36**

Az osztályfőnöki órák témáinak feldolgozásához, a szociális, életviteli és környezeti kompetenciák valamint az életpálya-építés kompetenciaterület fejlesztésének tervezéséhez felhasználjuk a Sulinova Kht. által kifejlesztett programcsomagok moduljait.
A fogyasztóvédelem és gazdasági ismeretek témakörének feldolgozását a JAM - Gazdasági és vállalkozásfejlesztési ismeretek kiadvány, a K&H Vigyázz, kész, pénz programjának segédanyagai, valamint a MNB kiadványainak támogatásával valósítjuk meg.

A képességfejlesztés fókuszai:

1. Az önismerettel összefüggő kompetenciák

Az érzelmek tudatossága
Önállóság, autonómia
Identitás, hitelesség

2. Önszabályozás

Az érzelmek kezelése, sikerkezelés, kudarctűrés, kitartás
Felelősségvállalás
Törődés, tekintet másokra
Tolerancia: nyitottság, véleményelfogadás,bizalom

3. Énhatékonyság érzése

Pozitív önértékelés
Egészséges önbizalom, belső kontroll
A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek
Problémakezelés
Kritikai gondolkodás
Szabályalkotás, szabálykövetés
Kreativitás, rugalmasság, nyitottság
Információkezelés

4. Környezeti kompetencia

Környezeti tudatosság
Ember és természet kölcsönös függőségének megértése
A környezet védelméhez és megőrzéséhez szükséges tudás
A környezetért felelős magatartásformák

5. Társas kompetenciák

Empátia
Kommunikációs készségek, véleményformálás, vitakészség
Együttműködés
Konfliktuskezelés
Segítségkérés
Visszautasítás
Társadalmi részvétel, szolidaritás

A feldolgozásra ajánlott témák és az azokhoz rendelt óraszámok évfolyamonkénti bontásban:

5. évfolyam:

Éves óraszám: 36 óra
Javasolt témakörök: 6 téma

Javasolt témakör	A témakör tartalma	Feldolgozásra ajánlott óraszám
Tanulásmódszertan (projekthét)	A tanulási tevékenységet segítő módszerek és technikák megismerése – Felsős lettem modul	8
Az önbizalom fejlesztése	Milyen vagyok én? Ismerjük meg önmagunkat! Barátság-a barátsághoz szükséges jellemvonások Személyes kapcsolatok az osztályban Őszinteség, titoktartás	6
Illem,- és erkölcstan	Tudni illik, hogy mit illik. Köszönési formák Tegeződés-magázódás Viselkedésminták különböző szituációkban	2
A családi élet harmóniája	A család szerkezete, szerepek a családban, rokonság Honnan származunk? Mivel foglakoztak nagyszüleink, dédszüleink? Gyerekek a családban Öregekről, gyerekekről	5
A szabálytudat erősítése	A demokratikus szabályalkotás gyakorlása	2
Pályaorientáció	**„Mi a pálya?” – Minden ami utazás - modul** Mi a pálya Csodaszép sziget Alapítsunk utazási irodát! Alapítsunk utazási irodát! A szigeten megnyílt az első szálloda Szigeti turizmus Utazási iroda beszámolója Hogyan végződött az első kaland?	10
Aktuális óra	A tanulók haladását, teljesítményét, a közösség fejlődését megvitató foglalkozások	3
Összesen:		**36**

6. évfolyam:

Évi óraszám: 36 óra
Javasolt témakörök: 7 téma

Javasolt témakör	A témakör tartalma	Feldolgozásra ajánlott óraszám
Egészségünk védelme	Testi-lelki egészség-szenvedélyek: játék-, és internetfüggőség Testünk és életműködésünk: egészségkárosító és tudatmódosító szerek Az egészséges ember	4
Illem-, és erkölcstan	Tudni illik, hogy mi illik: NETikett, telefonos illemtan	1
Környezetkultúra	Lárma és csend A környezetszennyezésről Országunk: A világ az osztályteremben (JAM) Család-háztartás: Szemét-e a hulladék? (JAM)	2
A szabadidő helyes eltöltése	A szórakozás változatos, egészséges formáinak megismertetése Csak lógok a neten...	4
Aktuális óra	A tanulók haladását, teljesítményét,a közösség fejlődését megvitató foglalkozások	2
Konfliktuskezelés	Előítéletek Mit változtatnék a világban?	6
Pályaorientáció	**„Mi a pálya?" – Szolgáltatások modul** Ugorjunk be! Szépészet Kulisszatitkok Látogatóban - Járj utána! Láttam, megtetszett! Családi gazdaság Vendégségben a farmtanyán **„Mi a pálya?" – Mi kerül az asztalra?- modul** Családi gazdaság Vendégségben a farmtanyán	10
Őszinteség, titok, hazugság	A fogalmak pontosítása Problémahelyzetek az életünkben-problémamegoldó stratégiák	6
Értékelés		1
Összesen:		**36**

7. évfolyam:

Évi óraszám: 36 óra
Javasolt témakörök: 6 téma

Javasolt témakör	A témakör tartalma	Feldolgozásra ajánlott óraszám
Én-képünk	Ki vagyok én? Hogyan látnak mások? Milyen szeretnék lenni? Mi jellemző rám? Mik az erősségeim? (JAM) Testi, lelki, szellemi adottságok Kihez tartozunk?(identitás)	6
Társas kapcsolataink	Kiből lesz a jó barát? Haverod vagy barátod? (A csoportnyomás kezelése, baráti kapcsolatok építése) Egy húron pendülünk (zene, divat, ifjúsági szubkultúrák) Kell egy csapat!	5
Polgár a demokráciában	Jólét és jól lét Gyerekköztársaság Szabályok dzsungelében (A demokratikus szabályalkotás gyakorlása) Fiatalok a közösségben (társadalmi részvétel) Fogyasztói jogok és kötelességek (JAM)	5
A családi élet harmóniája	Szexualitás, házasság, válás	1
Tolerancia Helyünk a társadalomban	Az osztály önarcképe Mindennapi szabályaink Szemet szemért A teljes élet esélye (a másság elfogadása) Az utolsó padban (a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek esélyegyenlőségéről) A világ gyermekei (gyermeksorsok és életek, örömök és nehézségek)	5
Pályaorientáció	Kérdőíves felmérés és ennek értékelése a boldogulásról, munkáról Sikeres emberek, foglakozási sikerek Mit tud egy,...?Milyen a jó...,?Mit csinál a ...? Változások, fordulópontok Milyen vagyok, milyen szeretnék lenni? Tájékozódás a pályaválasztáshoz A munka világa: Mit tartogat a jövő? (JAM)	11
Aktuális óra	A tanulók haladását, teljesítményét,a közösség fejlődését megvitató foglalkozások	3
Összesen:		**36**

8. évfolyam:

Évi óraszám: 36 óra
Javasolt témakörök: 6 téma

Javasolt témakör	A témakör tartalma	Feldolgozásra ajánlott óraszám
Énképünk, jövőképünk	Nem vagyok már gyerek Családi KRESZ (családi jövőkép) Te meddig bírod?(életminőség, egészség, értékek, közösség) Élettérkép (JAM- A munka világa)	4
A hely, ahol élünk A lokálpatriotizmus erősítése	Helyi öröm, bánat-térkép Szülőföldem	2
Pályaorientáció	**„Mi a pálya?” - Sziget modul** Bevezető óra – Pályaorientációtól a pályaválasztás felé Beiskolázás – fontos dátumok Képességek-készségek, pályaérettség - kérdőívek Motiváció a pályaválasztásban – személyes, belső, családi Tanuláshoz való viszonyulás – kérdőívek (tantárgyi is) Az „eladás” művészete – avagy a jó önéletrajz Tükröt tartok – önismereti tükör – milyen vagyok? Nyílt napokon jártunk **Jövődbe nézz!** A tervezett pálya, foglalkozás összevetése a személyes kompetenciákkal Elképzelés és realitás – Milyen pályák, foglalkozások lesznek 15-20 év múlva? Saját portfolió – összegzés, bemutatás Önismeret-akarat-önfegyelem-vizsgadrukk Középiskolák a közelben és távolban Iskolatípusok: melyiket válasszam?	14
Aktuális óra	A tanulók haladását, teljesítményét,a közösség fejlődését megvitató foglalkozások	4
Tolerancia	Különbözőek az emlékeink (tolerancia a generációk közt) Kultúrák találkozása (az eltérő kultúrák találkozásakor kialakuló konfliktushelyzetek) A lélek láthatatlan kék foltjai (az érzelmi bántalmazásról)	3

Javasolt témakör	A témakör tartalma	Feldolgozásra ajánlott óraszám
Polgár a demokráciában	A titok A szükséget nem kell igazolni (empátia, karitativitás, szociális érzékenység) Csak egy csoki volt... (erkölcs és jog) A lelkiismeret-furdalástól a szankcióig (erkölcs és jog)	3
Új kommunikációs technikák, a média	Szenzáció- Ki mit tud ? (a nagy médiacsalás) Csörögj rám! (a kommunikáció új lehetőségei, szabályok)	4
Értékelés		2
Összesen:		**36**